

Hemşirelik Eğitiminde Akran Değerlendirme: Sistematiik Derleme

Peer Assessment in Nursing Education: A Systematic Review

Nazik YALNIZ^{1,2}
Hülya KAYA³

¹Istanbul University-Cerrahpaşa
Institute of Graduate Studies,
Istanbul, Turkey

²Department of Nursing Education,
Akdeniz University, Faculty of
Nursing, Antalya, Turkey

³Department of Nursing Education,
Istanbul University-Cerrahpaşa,
Florence Nightingale Faculty of
Nursing, İstanbul, Turkey

Bu çalışma, 24-26 Kasım 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen 2. Uluslararası & 8. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Geliş Tarihi/Received: 01.12.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 13.12.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 29.12.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Nazik YALNIZ
E-mail: nazosengun@gmail.com

Cite this article as: Yalviz N, Kaya H.
Peer assessment in nursing education:
A systematic review. *J Nursology*
2023;26(4):307-328.

Content of this journal is licensed
under a Creative Commons
Attribution-NonCommercial 4.0
International License.

ÖZ

Amaç: Tanımlayıcı olarak planlanan bu araştırma ile (PROSPERO***) hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesiyle ilgili araştırmaların sistematiik olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: İki bağımsız araştırmacı tarafından Mayıs-Aralık 2022 tarihleri arasında EbsCO, PubMed, Google Scholar, TR Dizin veri tabanları taranmış ve 2012-2022 yılları arasında yayınlanmış hemşirelik araştırmaları incelenmiştir. Boolean operatörleri aracılığıyla anahtar kelimelerinin farklı kombinasyonları ile yapılan taramaların raporlandırılması PRISMA kontrol listesi, veri çekme formu ve EndNote 20 ile yürütülmüştür.

Bulgular: Dahil edilme kriterlerini karşılayan 47 makalenin incelenmesi sonucunda çalışmaların genel olarak deneysel olmayan, karma ve nitel araştırma tasarımı ve yurtdışında yapılan çalışmalar olduğu, akran değerlendirmesine daha çok klinik becerilerinin değerlendirilmesinde yer verildiği bulunmuştur. Akran değerlendirmesinin güçlü yönleri; genel olarak avantajlarının vurgulandığı, öğrencilerin akran değerlendirmesinden memnun olduğu ve öğrenmeyi desteklediği, etkileşimi artırdığı, zayıf yönleri ise akran değerlendirmesinin iyi bir hazırlık süreci gerektirmesi, öğrencileri kısmen rahatsız hissetmesi ve değerlendirmenin zorluğu olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesinin güçlü yönlerinin desteklenmesi ve zayıf yönlerinin iyileştirilmesi, kullanımının yaygınlaştırılması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Akran değerlendirme, hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencisi

ABSTRACT

Objective: This descriptive study (PROSPERO***) aimed to systematically examine the research on peer review in nursing education.

Methods: Two independent researchers searched EbsCO, PubMed, Google Scholar, and TR Dizin databases between May and December 2022 and examined nursing research articles published between 2012 and 2022. The reporting of the searches with different combinations of keywords through Boolean operators was carried out with the PRISMA checklist, data extraction form, and EndNote 20.

Results: As a result of the review of 47 articles that met the inclusion criteria, it was found that the studies were generally non-experimental, mixed, and qualitative research designs and conducted abroad, and peer review was mostly used in the evaluation of clinical skills. The benefits of peer assessment were that it generally emphasized the advantages, students were satisfied with peer assessment, it supported learning and increased interaction, and the weaknesses were that peer assessment required a good preparation process, students felt partially uncomfortable, and assessment was difficult.

Conclusion: As a result, it is important to support the strengths and improve the weaknesses of peer assessment in nursing education and to expand its use.

Keywords: Nursing education, nursing student, peer assessment

GİRİŞ

Günümüzdeki ve gelecekteki değişimler ve gelişmeler, bilgiyi sorgulayarak sürekli öğrenen, araştıran, eleştiren, keşfeden hemşireler yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitimde hedeflenen kazanımların

gün geçtikçe değişmesi, bu kazanımların ölçülmesinde yararlanılan ölçme değerlendirme yöntemlerinde de değişimi gerekli kılmakta ve ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında akran değerlendirmesi gibi tamamlayıcı/destekleyici yöntemlerden yararlanılmasını gerektirmektedir.^{1,2} Bu yaklaşım kuramsal bilgi ile uygulamayı temel alan hemşirelik eğitimi açısından düşünüldüğünde önemi daha da artmaktadır.

Yükseköğretimde öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme becerilerini geliştiren etkili bir yaklaşım olarak tanımlanan akran değerlendirme kavramı, Topping'e³ göre "akranların öğrenme ürünlerinin veya sonuçlarının miktarını, seviyesini, değerini, kalitesini veya başarısını dikkate aldığı bir değerlendirme" olarak tanımlanmaktadır. Akran değerlendirmesinin yeterliği artırarak nitelikli sağlık hizmeti için fırsat olduğunu belirten Amerikan Hemşireler Derneği'nin ise "akranlar tarafından hemşirelik uygulamalarının ve hemşirelik bakımı kalitesinin mesleki uygulama standartlarına göre sistematik olarak değerlendirilmesi, izlenmesi ve yargılama süreci" olarak tanımladığı görülmektedir.⁴ Akran değerlendirmesi, öğrenenlerin öğrenmede sorumluluk üstlenmesi, öğrendiklerini pekiştirmesi, akranları arasında yapıcı yorumlar sağlaması, güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek farklı öğrenme yollarını araması ve değerlendirmeyi anlamlı kılması açısından büyük önem taşımaktadır. Sadece bir ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak tanımlanmayan, aynı zamanda öğrenenlerin öz yönetimli ve derinlemesine öğrenmesine, üst düzey düşünme becerilerine, kişilerarası etkileşimine, öğrenme motivasyonuna önemli düzeyde katkıları olan akran değerlendirme, hemşirelik öğrencilerinin de değerlendirme becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yöntemdir.⁵⁻⁷ Ayrıca öğrencilerin eleştirel düşünmelerini sağlayan, yaşam boyu öğrenen profesyonel bir hemşire olma yolunda akran değerlendirmesi önemli bir aktif öğrenme yöntemi olarak kabul edilmektedir.^{8,9} Bologna sürecinin ana boyutlarından olan öğrenci merkezli öğrenmede de akran değerlendirmenin büyük rol taşıdığı ve kilit unsur olarak kabul edilen değerlendirme okuryazarlığını desteklediği belirtilmektedir.¹⁰

İlgili literatürde hemşirelik eğitiminde çoğunlukla öğrencilerinin bilgi düzeyini ölçmeye odaklanıldığı, hemşirelik öğrencilerinin özellikle klinik ortamlarda geri bildirim almakta zorlandıkları, öğrenme üzerinde daha etkili olan, öğrenciye sorumluluk veren, öğrencinin kendini gerçekleştirmesine fırsat sunan, aktif öğrenme yöntemlerinden yararlanmanın önemli olduğu ifade edilmektedir.^{11,12} Hemşirelik gibi insan odaklı bakım/hizmet sağlamayı amaçlayan eğitim programlarının klinik beceri uygulamalarında etkili ve zamanında geri bildirim sağlanamaması, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini fark edememesine neden olmaktadır. Bu durum akran değerlendirmesinin en önemli bileşeni olarak nitelendirilen geri bildirimlerin, eğitsel açıdan daha da değer taşıyacağını göstermektedir. Literatürde hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesinin etkinliğinin incelendiği sistematik derlemeler^{4,13} olmasına rağmen, genel hatları ile ulusal ve uluslararası literatürde hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesi yapılan çalışmaların irdelenmesi, sonuçlarının güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bilgiler ışığında planlanan sistematik derleme, tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı olan akran değerlendirme yönteminin hemşirelik eğitiminde kullanımı ve hemşirelik eğitiminde ölçme ve değerlendirmeye ışık tutacak verilerin ortaya konması açısından önem taşımaktadır.

AMAÇ

Bu araştırma ile, tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı olan akran değerlendirme yönteminin hemşirelik eğitiminde kullanımının incelenmesi, ilgili çalışmaların gözden geçirilmesi ve bu

çalışmalardan elde edilen sonuçların sistemik bir yöntemle incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEMLER

Araştırmanın Türü

Bu çalışmanın türü sistematik derleme olup, sistematik derleme protokolünün oluşturulması ve makalenin yazımında "Sistematik Derleme ya da Meta-Analiz Çalışmalarının Raporlandırılmasında Dikkate Alınması Gereken Kriterlerin Kontrol Listesi'nden (PRISMA)" yararlanılmıştır. Sistematik derleme için ilk olarak PROSPERO (CRD42022371853) kaydı oluşturulmuştur.

Araştırma Sorusunun Belirlenmesi

Araştırma sorusunun oluşturulmasında beş boyutlu PICOS formatı; hasta/katılımcı (P), müdahale (I), karşılaştırma grubu (C), sonuç (O) ve araştırma deseni (S) temel alınmıştır. Bu bağlamda, araştırma sorusu hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesini içeren hangi araştırmaların olduğunu ve bu çalışma sonuçlarına göre akran değerlendirmesinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye yöneliktir.

Tarama Stratejisi

Araştırmanın amacı ele alınarak oluşturulan anahtar kelimelerin seçimi için PICOS (Population, Intervention, Compare, Outcome, Study Design) dikkate alınmıştır. Tanımlanan tüm anahtar kelimeler ("nursing student OR student nurses," "assessment OR evaluation" AND "peer assessment OR peer review OR peer feedback OR peer evaluation," "hemşirelik öğrencisi" OR "öğrenci hemşire," "akran değerlendirme" OR "akran geri bildirim," "ölçme OR değerlendirme") farklı kombinasyonlarla seçilen tüm veri tabanlarında ayrıntılı bir şekilde taranmıştır. Çalışmaların seçimi için PICOS (P: (Participants-Katılımcılar (hemşirelik lisans, lisansüstü öğrencileri); I: (Interventions-Müdahaleler (akran değerlendirmesi); C: (Comparators-Karşılaştırma Grupları (karşılaştırma yapılmamıştır) (O: (Outcomes-Çıktılar (akran değerlendirmesinin güçlü ve zayıf yönleri) ve S (Study Designs-Araştırma Türü (araştırma türü ayrımına gidilmemiştir) yöntemi ile ayrıntılı olarak bir inceleme protokolü oluşturulmuştur.

Literatür Taraması

Taramalar için belirlenen anahtar kelimeler doğrultusunda EbsCO, PubMed, TR Dizin, Google Scholar veri tabanları taranarak, 2012-2022 yılları arasında yayınlanmış hemşirelik araştırmaları incelenmiştir. Veri tabanında Boolean operatörleri aracılığı ile anahtar kelimelerinin farklı kombinasyonları girilerek, başlık ve özetleri okunmuş ve belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan taramalar EndNote 20 programında kaydedilmiştir. Veri tabanlarında son tarama Aralık 2022 tarihinde yapılmıştır.

Araştırmaların Dahil Edilme ve Dışlanma Kriterleri

Araştırmaya dahil edilen ve dışlanan çalışmaların seçiminde kullanılan kriterler Tablo 1'de gösterilmektedir.

Çalışmaların Seçilme Süreci

Çalışmaların seçilme süreci iki aşama ile gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada; iki araştırmacı tarafından tarama ile ulaşılan makaleler, bağımsız olarak dahil edilme ve dışlanma kriterleri doğrultusunda başlık ve özetlerine göre değerlendirilmiştir. Başlık ve özeti açık olmayan çalışmalar da, tam metni incelenerek, iki araştırmacının ortak kararı ile dahil edilmiştir. Son aşamada ise; dahil edilmesi düşünülen makalelerin tam metinleri, iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiştir. Herhangi bir kararsızlık veya çatışma durumunda, çalışma yeniden

Tablo 1. Çalışmaların Dahil Etme ve Dışlama Kriterleri

Dahil Etme Kriterleri	Dışlama Kriterleri
<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal ve uluslararası literatürde yer alması • Örneklem grubunun hemşirelik öğrencisi (lisans ve lisansüstü) olması • Hakemli dergilerde (uluslararası/ulusal) yayınlanmış olması • 2012-2022 yılları arasında yapılmış olması • Araştırmanın tam metnine online olarak ulaşılabilmesi • Orijinal araştırma yazısı olması 	<ul style="list-style-type: none"> • Hemşirelik dışı çalışmaların olması • Protokol, derleme, tez, bildiri, kitap olması • İngilizce ve Türkçe dışı başka dilde olması • Tam metne ulaşılabilmesi

incelenerek ortak bir karara ulaşılmıştır. İki araştırmacının ortak kararı ile dahil edilmesine karar verilen çalışmalar incelemeye alınmıştır. Çalışmaların raporlandırılması PRISMA Kontrol Listesi rehber alınarak yürütülmüştür. Çalışmaların tarama ve seçilme sürecini gösteren PRISMA Akış Şeması Şekil 1'de sunulmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Sistematiik derlemeye dahil edilen 47 çalışmayı değerlendirmek için araştırmacılar tarafından veri çekme formu oluşturulmuştur. Araştırmacıların ortak kararı ile veri çekme formunda; çalışmanın yazarları ve yılı, yapıldığı ülke, çalışmanın amacı, araştırma tasarımı, örneklem, veri toplama araçları, bulgular-sonuçlar kriterlerine yer verilmiş ve değerlendirmeler bu doğrultuda yapılmış ve Tablo 2'de dahil edilen çalışmaların özellikleri gösterilmiştir.

Araştırmanın Etik Boyutu

Bu araştırmada sistematiik derleme türünde olduğu için etik kurul kararı zorunluluğu bulunmamaktadır.

BULGULAR

Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri

Sistematiik derlemeye dahil edilme kriterlerini karşılayan çalışmaların %2,1'inin (n=1) ulusal, %97,9'unun (n=46) uluslararası dergilerde yayınlandığı, örneklem grubunun %93,6'sının (n=44) hemşirelik lisans öğrencisi, %6,4'ünün (n=3) hemşirelik lisansüstü öğrencisinin oluşturduğu görülmüştür.

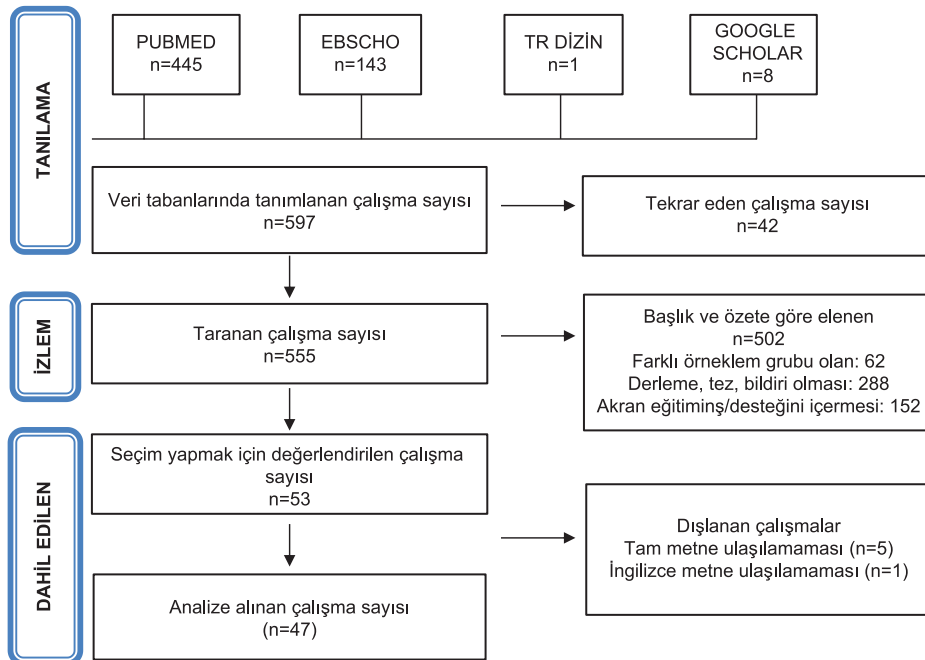
Yayın yıllarına göre bakıldığında 2022 yılında % 10,7 (n=5), 2021 yılında % 10,7 (n=5), 2020 yılında %12,8 (n=6), 2019 yılında %2,1 (n=1), 2018 yılında %8,5 (n=4), 2017 yılında %6,3 (n=3), 2016 yılında %12,8 (n=6), 2015 yılında %8,5 (n=4), 2014 yılında %8,5 (n=4), 2013 yılında %6,3 (n=3) ve 2012 yılında % 12,8 (n=6) konu ile ilgili çalışma yapıldığı görülmektedir.

Dahil Edilen Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yaklaşımları

Sistematiik derlemedeki çalışmalarda; araştırmaların %29,8'inin (n=14) deneysel olmayan araştırma tasarımı (tanımlayıcı, karşılaştırmalı tanımlayıcı, kesitsel), %17'sinin (n=8) deneysel olan araştırma tasarımı (yarı deneysel, deneysel), %4,2'sinin (n=2) diğer araştırma tasarımı (sekonder analiz), %12,8'inin (n=6) karma araştırma tasarımı, %12,8'inin (n=6) nitel araştırma ve %23,4'ünün (n=11) ise tasarımının belirtilmediği belirlenmiştir.

Dahil Edilen Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Sistematiik derlemeye dahil edilen çalışmalarda birçok sayıda ve farklı veri toplama aracı ve tekniği kullanılmıştır. Araştırma yaklaşımına göre nicel çalışmalarda anket, ölçek kullanılırken, nitel çalışmalarda odak gruplar, görüşmeler kullanılmıştır. Birden fazla veri toplama araçları kullanımı dikkate alındığında 25 çalışmada anket/bilgi formu kullanıldığı, 8 çalışmada açık uçlu soruların yer aldığı, 11 çalışmada ölçek kullanıldığı, 14 çalışmada değerlendirme aracına yer verildiği, 6 çalışmada görüşme yapıldığı, 1'er çalışmada ise günlük ve gözleme yer verildiği bulunmuştur.

Şekil 1. Araştırma Akış Şeması.

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
1	Joni Tomwall, Melinda Mcgaughy, Carolyn Schubert	2022	ABD	Nurse Educator	Destekleyici akran geri bildirimini motive eden faktörleri belirlemek	Nitel araştırma- Sekonder analiz	Hemşirelik öğrencisi (n=148)	Anket (Açık Uçlu Soru)	Akran geribildiriminde motive edici faktörler; öz, akran ve ekip performansını ve hasta bakımının kalitesini iyileştirme ortak temalar olarak belirlenmiştir. Motivasyon kaybı ile ilgili temalar arasında zaman yetersizliği ve akranlar üzerinde olumsuz etki korkusu yer almaktadır.	Yüksek lisans programları
2	A. De Brún, L. Rogers, A. Drury, B. Gilmore	2022	İrland	Nurse Education Today	Hemşirelikte biçimlendirici çevrimiçi akran değerlendirme uygulanmasını değerlendirmek	Karma araştırma	Hemşirelik veya ebelik öğrencisi (n=264)	Perceptions of Peer Assessment Scale and Digital Literacy Scale	Katılımcıların çoğunluğunun akran değerlendirmesinin yeni bir deneyim olduğu, ilk zamanlar endişe duydukları ve genel olarak memnun oldukları belirlenmiştir. Katılımcıların akran değerlendirmesi için gerekli becerilere sahip olduğu inancı, değerlendirme sürecinin açıkça belirtilmesi ve değerlendirme araçlarının bilinmesi arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.	Araştırma yöntemleri modülü (gevrimici)
3	Joni Tomwall, Jodi McDaniel	2022	ABD	Nurse Education Today	Akademik yazma kursu öğretim strateji ve tekniklerine ilişkin doktora öğrencilerinin görüşlerini incelemek ve öğrencilerin akademik yazma becerilerine ilişkin kendi algılarını keşfetmek	Q metodoloji (nitel ve nicel)	Hemşirelik doktora öğrencisi (n=26)	Anket	Akademik yazmaya ilişkin etkili bir öğretim stratejisi için ön yazma etkinlikleri ve sıklıkla yapılabilecek geri bildirim sıklığıyla yapılması gerektiği önerilmektedir. Bu çalışmada yer alan öğrencilerin akran değerlendirmelerine ilişkin ifadelerinin ise oldukça olumlu olduğu belirlenmiştir.	Akademik yazma kursu
4	Kelly Casler, Heidi Bobek, Orlea Pittman, Joni Tomwall	2022	ABD	Journal Of The American Association Of Nurse Practitioners	Sanal simülasyon çözümleme aşamasında iki farklı yöntemine ilişkin öğrenci algılarını karşılaştırmak	Ön test-son test tasarımı	Hemşirelik öğrencisi (n=68)	Debriefing Experience Scale	Öğrencilerin öğrenim deneyimlerinin geliştiğini, akran ve eğitimi değerlendirmelerinin klinik karar vermede anahtar rol oynadığını, tartışma panosundan yazılan akran geri bildirimlerinin öğrenmeye ve düşüncelerine katkı sağladığını ifade etmektedir.	Simülasyon

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
5	Asynchronous peer review feedback in an undergraduate nursing course: What students can teach each other about writing ¹⁷	Lynn Greenleaf Brown, Amy Cicchino,	2022 ABD	Nurse Educator	Çevrimiçi ekran değerlendirilmesine yönelik algılarını belirlemek	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=68)	Anket	Katılımcıların çoğunluğu ekran değerlendirilmesinin yazma sürecine faydalı olduğunu, yazdıklarını anlamlı bir şekilde revize ettiklerini, ekran geribildirimlerinin yararlı, olumlu, geçeri ve güvenilir olduğunu belirtmiştir.	Ders
6	An innovative educational trio for physical assessment in an undergraduate nursing course ¹⁸	Kendra Weaver, Alison R. Jones	2021 Alabama, ABD	Nursing Education Perspectives	Öğrencilerin fiziksel değerlendirme becerilerini geliştirmede uygulama, standart hasta simülasyonu ve ekran değerlendirilmesinin bir arada kullanımını değerlendirmek	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=111)	Anket	Öğrenciler, bu yöntemlerin bir arada olmasının fiziksel değerlendirme performanslarını geliştirdiğini, simülasyon ve ekran değerlendirilmesinin hasta için en uygun değerlendirmeyi belirlemelerine yardımcı olacağını, ekran değerlendirilmesinin değerli ve iletişime açık bir değerlendirme ortamı sağladığını ifade etmişlerdir.	Laboratuvar Klinik beceri
7	Effects of knowledge and value on quality of supportive peer feedback ¹⁹	Joni Tomwall, Kui Xie, Shirley L. Yu, David Stein, Joyce Zurmehly, Robert Nichols	2021 ABD	Nurse Educator	Hemşirelik öğrencilerinin ekranları için oluşturdukları geribildirimlerin kalitesine, ekran değerlendirme uygulamaları bilgisinin ve destekleyici ekran geribildirim oluşturulmasına ilişkin değerlendirmelerinin etkilerini incelemektedir.	Yarı-deneysel	Hemşirelik öğrencisi (155 lisansüstü)	Expectancy-Value-Cost Survey Of Student Motivation Benner's Stages of Clinical Competence	Akranlarına geribildirim sağlamak için yüksek düzeyde bilgi ve güçlü bir değer duygusuna sahip öğrencilerin, daha yüksek kalitede destekleyici ekran geribildirim sunduğu belirlenmiştir.	Grup çalışması
8	Integrating technology in skills lab: Using smartphones for urinary catheter validation ²⁰	Susie Jonassen, Amy Yarbrough	2021 ABD	Journal of Professional Nursing	Psikomotor becerilerin geliştirilmesinde akıllı telefon teknolojisinin öz ve ekran değerlendirme ile değerlendirilmesi	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=81)	Anket	Öğrenciler, teknoloji kullanımının ve ekran geribildirimlerinin öğrenmeyi olumlu yönde geliştirdiğini ve stresi azalttığını belirtmiştir.	Laboratuvar Klinik beceri

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
9	Comparison of self-, peer, and teachers' evaluation about the clinical skills of nursing students at the department of psychiatry ⁹	Mahnaz Ghajeh Nasrin Rezaee, Azizollah Arbabisarjou	2021	Iran	Bir psikiyatri servisindeki hemşirelik öğrencilerinin eğitimi, akran ve öz değerlendirmelerini karşılaştırmaktır	Karşılaştırmalı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=40)	Anket	Araştırma sonuçları, klinik beceri puan ortalamalarında eğitimi ve öz değerlendirme ile, öz ve akran değerlendirme arasında anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir.	Klinik beceri
10	A Mobile-Assisted Peer Assessment Approach for Evidence-Based Nursing Education ²¹	Gwo-Jen Hwang, Yi-Jung Wu, Ching-Yi Chang	2021	Taiwan	Kanıt dayalı hemşirelik eğitimde akran değerlendirmesine dayalı yaklaşımı değerlendirmek	Yarı-deneysel araştırma	Hemşirelik Deneysel grubu = 18 Kontrol grubu = 18	The Questionnaire For Critical Thinking Ability The Questionnaire For Learning Attitude	Deneysel sonuçlar, geleneksel yaklaşıma göre önerilen yaklaşıma öğrencilerin bilgi, başarı, öğrenme tutumu ve eleştirel düşünme becerileri ve kanıt dayalı uygulamalarda daha iyi olduğunu göstermektedir.	Kanıt dayalı uygulamalar kursu
11	Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Değerlendirilmesinde Öz, Akran ve Eğitici Değerlendirme Arasındaki İlişki: Pilot Bir Çalışma ²²	Tülay Kars Fertelli, Fatma Özkan Tuncay	2020	Türkiye	Bir lisans hemşirelik programının klinik uygulamasında olan öğrencilerin klinik değerlendirilmesinde öz, akran ve eğitici değerlendirmeler arasındaki ilişkiyi incelemektir.	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=70)	Öğrenci Bilgi Formu, Klinik Performans Değerlendirme Ölçeği	Hemşirelik öğrencilerinin kendilerine ve akranlarına eğitimciden daha fazla puan verdikleri, değerlendirmeyi objektif olarak yapmadığı görülmüştür. Değerlendirmeler sonucunda akran ile eğitimi değerlendirme arasında güçlü düzeyde, öz değerlendirme ile eğitimi arasında ve öz ile akran değerlendirme arasında da orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin öz ve akran değerlendirmeye ilişkin olumlu görüşlere sahip olduğu ve öz ve akran değerlendirmenin tüm derslerde uygulanmasını istediklerini belirtmiştir.	Klinik değerlendirme
12	The Effect of Peer Assessment Method on the Perception of Nursing Diagnosis and Academic Self-Efficacy in Nursing Process Teaching ⁶	Tülay Kars Fertelli, Fatma Özkan Tuncay	2020	Türkiye	Hemşirelik lisans öğrencilerinde akran değerlendirmenin hemşirelik tanısı algısı ve akademik öz yeterlilik üzerine etkisi incelemek	Yarı-deneysel	Hemşirelik öğrencisi (n=68) Deneysel grubu: 34 Kontrol grubu: 34	Perceptions of Nursing Diagnoses Survey Academic Self-Efficacy Scale	Akran değerlendirmenin hemşirelik tanılama algısı ve akademik öz yeterliliği arttırdığı görülmüştür.	Klinik değerlendirme (Hemşirelik süreci ve akademik öz yeterlilik)

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen	
13	Nursing Skills Video Selfies: An Innovative Teaching and Learning Strategy for Undergraduate Nursing Students to Master Psychomotor Skills ²³	Cynthia Sterling-Fox Julius P. Smith Ophalyn Gariando, Pamela Charles	2020	ABD	SAGE Open Nursing	Hemşirelik psikomotor becerilerinin geliştirilmesine yönelik yenilikçi bir yaklaşım olarak video özçekimin uygulanmasını değerlendirmek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n = 15)	Kontrol Listesi Video Özçekimi Rubrik Değerlendirme Öz Değerlendirme Akran Değerlendirme	Video özçekimi, öğrencilerin psikomotor becerilerini geliştirmek için öz ve akran değerlendirmeye aracılık olarak değerlendirilmiştir. Bir akran değerlendirme aracı olarak video özçekiminin, öğrencilerin yargılayıcı olmayan bir şekilde eleştirel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu belirtilmiştir.	Klinik beceri
14	Perception of nursing students about the implementation of GREENS© methodology in nursing studies ²⁴	Diana Jiménez-Rodríguez, Teresa Belmonte Garcia, Vanessa Arizo Luque	2020	Spain	Nurse Education Today	Öğrencilerin bir öğrenme ve değerlendirme aracı olarak GREENS uygulamasına ilişkin algılarını belirlemek	Karşılaştırmalı tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 77)	Anket	Oyunlaştırma, ters yüz sınıf, düşük gerçekçi simülasyon ve yansıtma ve akran değerlendirme bileşenlerinden oluşan bu uygulamanın yararlı olduğu, öğrencilerin kaygı düzeylerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin çoğunluğunun motivasyon, ekip çalışması, öğrenme, eğlenceyi ve bilgiyi geliştirmek için yararlı olduğuna katıldıkları tespit edilmiştir.	Sağlığın geliştirilmesi ve güvenliği kursu
15	An online asynchronous physical assessment lab (OAPAL) for graduate nursing students using low-fidelity simulation with peer feedback ²⁵	Kashica J. Webber-Ritchey, Donna Badowski, Lisa Gibbons	2020	ABD	Nursing Education Perspectives	Akran değerlendirme ve düşük gerçekçilikli simülasyon kullanılan çevrimiçi eşzamansız bir fiziksel değerlendirme laboratuvarının etkinliğini tanımlamaktır.	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 25)	Anket	Öğrencilerin çoğunluğu çevrimiçi eşzamansız fiziksel değerlendirme laboratuvarını etkili ve ilgi çekici bulup; mevcut becerilerini geliştirdiğine inandıklarını ifade ettiler. Ayrıca akran değerlendirmenin beceri kazanımlarına yardımcı olduğunu belirtmiştir.	Laboratuvar Klinik beceri (simüle)
16	Impact of video annotation on undergraduate nursing students' communication performance and commenting behavior during an online peer-assessment activity ²⁶	Chin-Yuan Lai, Li-Ju Chen, Yung-Chin Yen, Kai-Yin Lin	2020	Taiwan	Australasian Journal Of Educational Technology	Hemşirelikte iletişim eğitimi senaryosunda çevrimiçi akran değerlendirmeye destekleyen web tabanlı bir video açıklama sistemi uygulanması hakkında bilgi vermek	Yarı-deneysel araştırma	Hemşirelik öğrencisi Deney grubu: 50 öğrenci Kontrol grubu: 50 öğrenci	Rubric For Rating Students' Communication Performance Coding Scheme Of Peer Comments Nursing Communication Peer Assessment System	Uygulamanın öğrencilerin iletişim performansını önemli ölçüde geliştirdiği ancak profesyonel tutumlarını desteklemediği bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin iletişiminde değerlendirilmesinde akran ve eğitmeni arasında daha yakın sonuçlar olduğu görülmektedir.	İletişim becerileri eğitimi

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen	
17	Peer assessment in learning of nursing process: critical thinking and peer support ⁸	Tulay Kars Fertelli	2019	Türkiye	International Journal Of Caring Sciences	Akran değerlendirilmesinin öğrencilerin eleştirel düşünme ve akran desteği üzerine etkilerini belirlemek	Deneysel araştırma	Hemşirelik öğrencisi Deney grubu: 34 öğrenci Kontrol grubu: 34 öğrenci	California Critical Thinking Disposition Inventory Peer Support Scale	Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme ve akran desteğinin gelişmesinde akran değerlendirme yönteminin daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.	Klinikte eleştirel akran desteği (Klinik beceri)
18	Effects of a peer evaluation technique on nursing students' anxiety levels ²⁷	Patricia Stewart, Debbie Greene, Sallie Coke	2018	ABD	Nurse Educator	Klinik beceri uygulama oturumlarında akran değerlendirilmesinin öğrencilerin kaygı düzeyine etkisini incelemek	Yarı-deneysel araştırma	Hemşirelik öğrencisi Deney grubu: 25 öğrenci Kontrol grubu: 25 öğrenci	Durumluk Sürekli Kaygı Ölçeği	Her iki grup arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Ancak akran değerlendirme tekniği, klinik beceri uygulamalarında katılımcı geribildirim entegrasyonunu desteklemektedir.	Laboratuvar Klinik beceriler
19	Student perceptions of peer evaluation in an online RN-to-BSN course ²⁸	Yeoun Soo Kim-Godwin, Stephanie Turrise, Sarah Lawson, Melissa Scott	2018	ABD	Nurse Educator	Çevrimiçi bir hemşirelik araştırma kursunda öğrencilerin akran değerlendirme deneyimlerine ilişkin algılarını araştırmak	Karşılaştırmalı tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 140)	Online Survey The Revised Community of Inquiry (RCOI) Instrument The Community of Inquiry (COI)	Öğrencilerin çoğu, akran değerlendirme deneyimlerinin öğrenmeye yardımcı olduğunu ve öğrencilerin yazma becerilerinin geliştiğini belirtmiştir. Araştırmanın bulguları, çevrimiçi hemşirelik derslerinde akran değerlendirmesinin kullanımını desteklemektedir.	Araştırma kursu
20	Instructor-led vs. peer-led debriefing in preoperative care simulation using standardized patients ²⁹	Sang Suk Kim, Jennie C. De Gagne	2018	South Korea.	Nurse Education Today	Hemşirelik öğrencilerinin iki bilgilendirme yöntemine ilişkin hemşirelik becerileri, bilgisi, özgüveni ve bilgilendirme kalitesi üzerindeki etkilerini karşılaştırmak	Eşdeğer olmayan kontrol gruplu öntest-sontest tasarımı	Hemşirelik öğrencisi	Anket	Ameliyat öncesi hemşirelik bakım bilgi ve beceri kalitesi, eğitimci liderliğindeki grupta akran liderliğindeki gruba göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu, her iki grupta da bilgi ve özgüven arttığı tespit edilmiş olup; akran destekli bilgi alma ve geri bildirim öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmek için yararlı bir strateji olacağı önerilmektedir.	Klinik değerlendirme

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
21	Lolita Wikander, Stéphane L.Bouchoucha	2018	Australia	Nurse Education In Practice	Akran değerlendirmeli Objektif Yapılandırılmış Klinik Değerlendirmeyi kullanmanın yararlarını ve sakıncalarını belirlemek ve başarılı uygulamaya için önerileri paylaşmaktır	Kesitsel-nitel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 129)	2009-2012 Retrospektif Dökümanlar (Öğrenci Geri Bildirim Formları)	Akran değerlendirmeli yapılandırılmış klinik değerlendirme aracının olumlu sonuçları arasında stres seviyelerinin azalması, değerlendiriciler arasındaki tutarsızlığın azalması ve daha iyi zaman kullanımını olarak sıralanmaktadır.	Klinik değerlendirme
22	Elisabeth Solheim, Hilde Svvertsen Plathe, Hilde Eide	2017	Norway	Nurse Education In Practice	Biçimlendirici değerlendirme için yeni bir yansıtma ve geri bildirim aracı geliştirmek ve değerlendirmektedir.	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 129)	Anket	Mevcut çalışmanın genel bulgusu, COPP'nin öğrencilerin kendi öğrenmelerini geliştirmek ve akranlarına özel geri bildirim vermek için bir araç olarak yararlı olduğunu göstermektedir.	Laboratuvar (simüle) Klinik beceriler
23	Benjamin A. Smallheer, Erica Stone, Jennifer Hicks, Candace Galbreath	2017	ABD	Teaching & Learning In Nursing	Öğrencilerin fiziksel değerlendirme ve psikomotor becerilerinin, video kayıtları ile akranları tarafından değerlendirilmesini araştırmak	Belirlenmemiş Yarı-deneysel	Hemşirelik öğrencisi (n = 18)	Anket	Öğrenciler, akran değerlendirmelerinde kendilerini daha rahat hissettiklerini ve öğrenmeyi geliştirdiğini bildirmiştir. Ayrıca bu yöntemin bir öğretim elemanı tarafından değerlendirilmeye kıyasla artan esneklik ve samimi olarak daha rahat hissettirdiği bildirilmiştir.	Klinik beceri
24	Lorraine E. Duers	2017	United Kingdom	Nurse Education Today	Akran değerlendirmesi ve öz değerlendirme için hemşire öğrenciler tarafından oluşturulan geri bildirim formunun kullanımına yönelik bilgileri araştırmak	Nitel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 25)	Görüşme Formları (Odak Grup Tartışmaları Ve Bireysel Görüşme için)	Kullanılan formlardaki bilgi ve becerilere ek olarak özellikle değerlendiriciden 'merhamet ve "hezaket" gibi insani niteliklerin değerlendirilmesi ifade edilmektedir. Akran değerlendirmenin amacı "değerlendirme, gelişme, bilgi boşluklarının doldurulması" olarak ifade edilirken, akran değerlendirmesinin değeri, katılımcılar tarafından "özsaygıda artış, güven, öğrenme ve gelişme" olarak ifade edilmektedir. Akranların birbirlerini "değeri" olarak algılamaları dikkat çeken bir başka ifadedir.	Laboratuvar Klinik beceri (simüle)

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
25	Kae Rivers Livsey	2016	ABD	Nursing Education Perspectives	Simüle edilmiş bir ev ziyareti deneyiminde öğrenci performansını değerlendirmek için Creighton Simülasyon Değerlendirme Aracının uygulanmasını incelemek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=48)	Creighton Tool During	Akran değerlendiriciler ve öğretim elemanları tarafından yapılan değerlendirme arasında güvenirliliğin düşük ile orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bu durum öğretim elemanlarının değerlendirme aracına yönelik bilgi sahibi olması ve eleştirel düşünme becerisini değerlendirmede deneyim sahibi olmalarına, öğrencilerin bu duruma ilişkin yeterli bilgi sahibi olmamasına yorumlanmaktadır.	Laboratuvar Simüle ev ziyareti
26	Chin-Yuan Lai	2016	Taiwan	Computers & Education	İletişim becerilerini desteklemek için uygulanan çevrimiçi bir video akran değerlendirme sisteminin etkilerini ve geçerliliğini incelemek	Karma yöntem	Hemşirelik öğrencisi (n=48)	Web-Based Peer Assessments Peer Assessment Scales	Öğrencilerin iletişimlerinin giderek daha hasta merkezli hale geldiği, genel olarak, öğrencilerin akran değerlendirme faaliyetlerinden memnun kaldıkları, eğitimci değerlendirmeye puanları ile öğrencilerin akran değerlendirmelerine dahil olmalarının iletişim performanslarının önemli ölçüde arttığı belirtilmiştir.	Laboratuvar Simüle psikiyatri ortamı
27	Kateri M. Gabriele, Roxanne M. Holthaus, John R. Boulet	2016	ABD	Clinical Simulation In Nursing	Hemşirelik öğrencilerinin IV beceri performanslarına yönelik video destekli akran değerlendirme ve öğretim elemanı değerlendirmesini karşılaştırmak ve memnuniyetlerini belirlemek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=70)	IV Skill Checklist Assessment Tool Global Rating Scale Surveys	Akran değerlendirme puanları ile öğretim elemanı/fakülte puanlarının orta düzeyde ilişkili olduğu, her ikisinin de düşük performans gösterenleri belirlediği, zaman içinde puanlarda herhangi bir değişiklik olmadığı ve genel uygulamadan memnun oldukları, akran değerlendiricisi olan öğrencilerin intravenöz uygulama becerisini değerlendirirken en küçük uygulama hatalarını bile raporlayabildikleri tespit edilmiştir.	Klinik beceri

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
28 Student peer reviewers' views on teaching innovations and imaginative learning ³⁷	Zenobia C.Y. Chan	2016	Hong Kong	Nurse Education Today	Problemine dayalı öğrenmede yenilikçi ve yaratıcı etkinliklere ilişkin son sınıf öğrencilerinin bakış açısını değerlendirmek	Nitel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 22)	Görüşme Formu Odak Grup Görüşmesi	Araştırma sonuçlarına göre beş ana tema belirlenmiştir. öğrenme modelinde yenilikçi yaklaşımlar	Probleme dayalı öğrenme modelinde yenilikçi yaklaşımlar
29 Learning about and benefiting from peer review: A course assignment for doctoral students at two different universities ³⁸	Kristen A. Sethares, Nancy S. Morris	2016	-	Journal of Nursing Education	İki farklı üniversitede yer alan öğrencilerin Analiz, Tasarım, Geliştirme, Uygulama, method) ve Değerlendirme modeline göre yaptıkları akran değerlendirmeyi incelemek	Nitel ve nicel araştırma (Mixed method)	Hemşirelik öğrencisi (n = 22)	Anket	Öğrenciler, akran değerlendirmesi sürecinin faydalı olduğunu, çünkü kendi yazıları hakkında bilgilendirildiğini, daha eleştirel okumalarına yardımcı olduğunu ve gözden geçirmede akran değerlendirmenin önemini takdir etmede artırdığını bildirdiği, yapıcı geri bildirim vermenin zor ancak aldıkları geri bildirim yardımcı olduğu belirtilmiştir. Akran değerlendirmesini eğitime dahil edecek yöntemlere ihtiyaç olduğu vurgulanmaktadır.	Manuscript review değerlendirmesi
30 Dynamic online peer evaluations to improve group assignments in nursing e-learning environment ³⁹	Jehad Adwan	2016	ABD	Nurse Education Today	Çevrimiçi grup çalışmasında çevrimiçi akran değerlendirme formlarının kullanımını değerlendirmek	Tanımlayıcı karşılaştırmalı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 279)	Anket	Yapılan akran değerlendirmesine göre öğretim elemanları tarafından gerektiğinde geri bildirim verildiği, bu durumun grup performansını geliştirmek için yararlı olduğu, performans düzeyini arttığı, verilen ödevler arasında da anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir.	Grup çalışması ve sunum

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen	
31	Nursing students' experiences with the use of authentic assessment rubric and case approach in the clinical laboratories ⁴⁰	Xi Vivien Wu, Mary Anne Heng and Wenru Wang	2015	Singapore	Nurse Education Today	Hemşirelik öğrencilerinin otantik değerlendirme rubriği ve vaka yaklaşımına yönelik deneyimlerini araştırmak	Nitel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (odak grup için 16) Açık uçlu bir anket için 39)	Anket	Akran değerlendirmesinin öğrenme deneyimlerini zenginleştirdiği, bu değerlendirme yöntemini değerli buldukları, akran değerlendirmesi yoluyla görüş alışverişinde bulunabilecekleri, birbirlerini destekleyebilecekleri ve daha iyi bir başarı elde edebilecekleri, güven kazanmalarına yardımcı oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca vaka yaklaşımına sahip otantik bir değerlendirme rubriğinin öz, akran ve eğitimi değerlendirmeleri yoluyla zenginleştirilmiş ve genişletilmiş öğrenmeyi sağlayacağı belirtilmiştir.	Klinik laboratuvar uygulamaları
32	Applying technological and pedagogical content knowledge (TPACK) model to develop an online English writing course for nursing students ⁴¹	Hung-Cheng Tai, Mei-Yu Pan, Bih-O Lee	2015	Taiwan	Nurse Education Today	Hemşirelik öğrencilerinin çevrimiçi İngilizce yazma kursunda uygulanan modele ilişkin öğrenme düzeylerini ve memnuniyetlerini araştırmak	Tek gruplu deneysel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 51)	The Scale for Rating Composition Tasks The Course Satisfaction Questionnaire The Teacher's Diary	Öğretim sonrasında öğrencilerin yazma yeterliklerinin her boyutta önemli ölçüde geliştiği ancak akran değerlendirmesinden memnun olmadıkları ve öğretim elemanı değerlendirmesini tercih ettikleri belirtilmiştir.	Hemşirelik öğrencileri için İngilizce yazma kursu
33	Strengthening clinical skills using peer-student validation (PSV) ⁴²	Tara O'Brien, Laura Talbot, Eileen Santevecchi	2015	ABD	Nurse Educator	Hemşirelik öğrencilerinin geliştirilmesinde akran-öğrenci doğrulama (PSV) yaklaşımını değerlendirmek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n = 87) (PSV grubu 41 ve geleneksel grup 46)	Anket	PSV grubunun çoğunluğunun laboratuvarda becerilerin değerlendirilmesinde akran değerlendirmesini tercih ettiği, iletişim becerilerinin geliştiği ve kendilerini daha rahat hissettikleri, memnuniyet oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur.	Laboratuvar Klinik beceriler (simüle)

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
34	Judy Currey, Elizabeth Oldland, Julie Considine, David Gianvill, Ian Story	2015	Australian	Intensive & Critical Care Nursing	Bu çalışmanın amacı, lisansüstü yoğun bakım hemşireliği öğrencilerinin Takıma Dayalı Öğrenmeye (TBL) yönelik tutumlarını belirlemek.	Tanımlayıcı	Hemşirelik öğrencisi (n=28)	Team Experience Questionnaire (TEQ)	Araştırma sonuçlarına göre, Grup çalışması takım deneyiminden genel olarak memnun oldukları, öğrenmede ve klinik muhakeme yeteneği üzerindeki etkisi ve profesyonel gelişim dahil olmak üzere öğrencilerin takımlar içinde öğrenmeye yönelik tutumlarında önemli değişiklikler olduğu, akran değerlendirmesinden memnuniyette önemli bir artış olmadığı bu durumun akran değerlendirmesine ilişkin yeterli bilgi sahibi olmalarına bağlı olabileceği ifade edilmektedir.	Grup çalışması
35	Young Sook Roh, Suk Jeong Lee, Heidi Mennenga	2014	Korea	Nurs Health Sci	Hemşirelik öğrencilerinin takıma dayalı öğrenmelerini ve memnuniyetini etkileyen faktörleri belirlemek	Kesitsel tanımlayıcı	Hemşirelik öğrencisi (2010 yılı 139, 2011 yılı 263 ikinci sınıf öğrencisi)	TBL Course Operation and Evaluation Tool	Hemşirelik öğrencilerinin genellikle takıma dayalı öğrenmeden memnun kaldıkları, regresyon analizlerinde, beş faktörün (öğrenme süreci, ön hazırlık, ders içeriği, akran değerlendirilmesi ve takım etkinliği) öğrenen memnuniyetini önemli ölçüde etkilediği belirtilmektedir.	İş birlikli öğrenme, grup çalışmasını
36	Lesli W. Miles, Linda Mabey, Sarah Leggett, Katie Stansfield	2014	ABD	J Psychosoc Nurs Ment Health Serv	Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerini geliştirmek için geliştirilen simülasyon yaklaşımını değerlendirmek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=76)	Açık Uçlu Soru	Son sınıf öğrencilerinin, alt sınıf öğrencilerinin iletişim becerilerini diğer terapötik faktörleri kullanımları hakkında geri bildirimde bulunduğu çalışmada öğrenci değerlendirilmelerinin olumlu olduğu, belirlenen alt temaların kendini göstermenin etkisi, uygulamanın önemi, iletişimde yüzeyin altına inme ve içgöründen hedef belirleme olduğu gösterilmiştir.	Laboratuvar (simüle) Terapötik iletişim becerisi

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen	
37	The impact of peer-led simulations on student nurses ⁴⁶	Tracey Valler-Jones	2014	England	British Journal of Nursing	Lisans hemşirelik programında akran yönlendirmeli simülasyonların etkinliğini analiz etmek	Karma yöntem	Hemşirelik öğrencisi (n = 24)	Anket	Simülasyon sonrasında öğrencilerin klinik yeterliliklerinin yüksek olduğu, akran liderliğinde simülasyon yönteminin öğrenenlerin öğrenmesi için değerli olduğu, memnuniyet ve başarı duygusu ifade ettikleri, aynı zamanda kişisel gelişimlerini de desteklediği vurgulanmaktadır	Simülasyon laboratuvar
38	Outcomes of synergetic peer assessment: first-year experience ⁴⁷	Paula Hodgson, Kitty Chan, Justina Liu	2014	Hong Kong	Assessment & Evaluation in Higher Education	Birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin grup projelerinde öğretmen rehberliğinde yapılan akran değerlendirme deneyimlerini incelemek	Tanımlayıcı-keşifsel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n = 153)	Anket Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	Birinci sınıf öğrencilerinin hem akran geri bildirimine hem de öğretim üyesinin doğrudan rehberliğine olan ihtiyacı dile getirdikleri, akran değerlendirmenin aynı zamanda zor olduğunu ifade ettikleri sonuçlar arasındadır.	Grup çalışması
39	The nursing students' attitude toward using blogs in a nursing clinical practicum in Taiwan: A 3-R framework ⁴⁸	Kai-Yin Lin, Yen-Fen Shen	2013	Taiwan	Nurse Education Today	Bir blog platformunda hemşirelik öğrencilerinin yansıtma notları yazma, akranların notlarını okuma ve akran geri bildirimlerini alma kategorilerine dayalı (3-R) bloglara ilişkin tutumlarını belirlemek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n = 48)	Anket	Katılımcıların çoğu, bloglardan geri bildirim almanın kendilerine fayda sağladığını, akranlarla etkileşime teşvik ettiğini belirtmektedir.	Klinik uygulama
40	Relationships between student peer and faculty evaluations of clinical performance: A pilot study ⁴⁹	Youngshook Han, David H. James, Rhonda M. McLain	2013	ABD	Journal Of Nursing Education And Practice	Bir hemşirelik eğitimi programında klinik performansın akran ve öğretim elemanı tarafından değerlendirilmesi ve arasındaki ilişkiyi incelemek	Tanımlayıcı	Hemşirelik öğrencisi (n = 23)	The Peer Evaluation Tool	Klinik performansta akran ve öğretim elemanı değerlendirmeleri arasında anlamlı pozitif korelasyonlar bulunduğu, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiş olup, bu durumun akran değerlendirmenin "değerli" olabileceğini düşündürdüğü önerilmektedir.	Klinik performans değerlendirme

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Devamı)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örnekleme	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
41	Students like peer evaluation during home visit simulation experiences ⁵⁰ Yeoun Soo Kim-Godwin, Kae Rivers Livsey, Debbie Ezzell, Carol Highsmith, Heidi Winslow, Ashley N. Aikman,	2013	ABD	Clinical Simulation In Nursing	Standartize hasta ile ev ziyareti simülasyonunda öğrencilerin öğrenme etkinliği, gerçeklik ve akran değerlendirmesinden memnuniyetlerini araştırmak	Tanımlayıcı araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=50)	Creighton Simulation Evaluation Instrument Educational Practice in Simulation Scale Student Satisfaction in Learning Scale Perception of Effectiveness of Peer Evaluation	Öğrenciler, akran değerlendirmesinin kendi öğrenme ihtiyaçları için oldukça etkili ve tatmin edici olduğunu bildirdiler. Öğrenciler genel olarak akran değerlendirme deneyimlerinin sırasıyla değerlendirme, iletişim, eleştirel düşünme, teknik beceriler ve genel performans alanlarında gelişmelerine yardımcı olduğunu ağırladılar.	Laboratuvar Simüle ev ziyareti
42	Implementation and evaluation of peer assessment of clinical skills for first year student nurses ⁵¹ Sue Rush, Terry Firth, Linda Burke, Di Marks-Maran	2012	United Kingdom	Nurse Education In Practice	Bir hemşirelik eğitimi programında beceri laboratuvarında akran değerlendirme uygulanmasını ve akran değerlendirmesi ile klinik beceri geliştirme arasındaki ilişkiyi açıklamak	Nitel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=158)	Anket (açık uçlu sorulardan oluşan)	Öğrencilerin çoğunluğu, akran değerlendirmenin beceri öğrenme üzerinde olumlu etkisi olduğunu, aynı zamanda akran geribildirimini vermeyi ve almayı, yansıtmayı ve akranlarıyla küçük gruplar halinde çalışmayı klinik beceri öğreniminde özellikle değerli olarak tanımladıkları görülmektedir.	Laboratuvar Klinik beceriler
43	The efficacy Of two active methods of teaching on students' competency ⁵² Mosalanjad L., Ghodsi Z., Ghobadifar M.A	2012	Iran	Middle East Journal Of Nursing	Hemşirelik öğrencilerin bilgi ve becerilerinde gerçek bir klinik ortamla iki senaryo yöntemini ve akran geri bildirimini karşılaştırmak	Deneyisel araştırma	Hemşirelik öğrencisi (n=45)	Ön Test-Son Test Kontrol Listesi	Her iki yöntem arasında arasında anlamlı farklılıklar olduğu, öğrencilerin akran değerlendirmesinden aldıkları bilgi ve performans puanlarının ortalamasının hem ön hem son testte istatistiksel olarak anlamlı olduğu, akran değerlendirmenin etkili bir yöntem olduğu görülmüştür.	Vaka tartışmaları
44	A comparative study on self, peer, and teacher evaluation to evaluate clinical skills of nursing students ⁵³ Neda Mehrdahi, Shoaleh Bigdeli, Hossein Ebrahimi	2012	Iran	Procedia-Social And Behavioral Sciences	Hemşirelik öğrencilerinin klinik becerilerinin öz akran ve klinik eğitimi değerlendirilmesini karşılaştırmak	Kesitsel araştırma	Hemşirelik öğrencisi	Standart Klinik Değerlendirme Formu	Klinik eğitimi ve öz değerlendirme arasında, klinik eğitimi ve akran değerlendirme ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu, ancak öz ve akran değerlendirme arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, ancak öğrencilerin klinik performansını değerlendirmek için tamamlayıcı değerlendirme yöntemleri olarak uygulanabileceği önerilmektedir.	Klinik beceri

(Devamı)

Tablo 2. Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri (Continued)

Araştırma	Yazarlar	Yılı	Ülke	Dergi	Amacı	Tasarım	Örneklem	Veri Toplama Araçları/Yöntemi	Bulgular	Değerlendirilen
45 Collaborative learning among undergraduate students in community health nursing ⁵⁴	Kyeongra Yang, Gail R Woome, Judith T Matthews	2012	ABD	Nurse Education In Practice	Halk sağlığı hemşireliğinde iş birliğine dayalı öğrenmenin önemini irdelemek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=83)	Proje Öncesi ve Sonrası Anketler Akran Değerlendirmesi ve Öğretim Üyeleri tarafından Biçimlendirici ve Özetleyici Değerlendirmeler	Öğrencilerin ekipler halinde çalışmasını sağlamak, hem fakülte hem de öğrenciler için zorlayıcı olsa da, gelecek nesil hemşireleri profesyoneller arası ve meslekler arası işbirliğine hazırlamak için uygun bir strateji olabileceği, ancak öğrencilerin akran değerlendirmesinden rahatsız oldukları, akran değerlendirmesi sürecinin daha iyi hazırlık gerektirmesi ve yapıcı geri bildirim önemi dikkat çekmektedir.	Grup çalışması
46 The role of collaborative interactivity in the observational practice of clinical skills ⁵⁵	Lawrence E M Grierson, Maureen Barry, Bill Kapralos, Heather Carnahan, Adam Dubrowski	2012	Kanada	Medical Education	Klinik becerilerin kazanılmasında işbirlikli etkileşimi incelemek	Belirtilmemiş	Hemşirelik öğrencisi (n=26)	Ön Test Son Test Transfer Testi	Hemşirelik öğrencileri, bir simülatör üzerinde videoya kaydedilmiş uygulama denemesi gerçekleştirilmeden önce uygun ventrogluteal enjeksiyon tekniğini gösteren bir video izlediler. Uzman, öz ve akran değerlendirmesi yapılan grubun ön test-son test ile bilgi sentezi testlerinde daha iyi performans gösterdiği saptanmıştır.	Klinik beceriler
47 Baccalaureate nursing students' perceptions of peer assessment of individual contributions to a group project: A case study ⁵⁶	Ann T.Y. Shiu, Carmen W.H. Chan, Paul Lam, Jack Lee, Alice N.L. Kwong	2012	Hong Kong	Nurse Education Today	Bir grup projesine katılan hemşirelik öğrencilerinin akran değerlendirmesine ilişkin algılarını incelemek	Nitel ve nicel araştırma (Bir vaka çalışması tasarımı)	Hemşirelik öğrencisi Nicel araştırma için 123, Nitel 21 öğrenci)	Anket Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Öğrencilerin genel olarak akran değerlendirmesine ilişkin olumlu algıları olduğu ancak bazı endişelerin (adil davranma, gizlilik, deneyimsizlik gibi) olduğu görülmektedir.	Grup çalışması

Dahil Edilen Çalışmaların Kullanım Alanları

Sistematiik derlemeye dahil edilen çalışmaların %63,8'i (n=30) laboratuvar ve simülasyon uygulamalarında klinik beceri/ değerlendirmelerinde, %14,9'u (n=7) grup çalışmalarında, %17'si (n=8) ders veya kurs değerlendirmesinde, %4,3'ü (n=2) ise vaka sunumu, ödev gibi değerlendirmelerde gerçekleştirilmiştir.

Dahil Edilen Çalışmaların Sonuçları

Çalışmada yer alan araştırma sonuçları güçlü/olumlu ve zayıf/ olumsuz olarak kategorize edilerek Tablo 3'te gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre 35 çalışmada güçlü yönler yer verilirken, 9 çalışmada hem güçlü ve hem zayıf yönlerin yer aldığı, 3 çalışmada zayıf yönler yer verildiği belirlenmiştir.

TARTIŞMA

"Öğrenme için ölçme ve değerlendirme"nin önem kazandığı günümüzde, zengin bir geribildirim aracı olarak görülen akran değerlendirmenin önemi giderek artmaktadır.¹³ Bu kapsamda hemşirelik eğitiminde akran değerlendirme ile ilgili çalışmaların ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçların sistemik olarak incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, çalışmaların genel özellikleri, araştırma yaklaşımları, veri toplama araçları ve teknikleri, kullanım alanları ve sonuçları tartışılmıştır.

Dahil Edilen Çalışmaların Özellikleri

Sistematiik derlemeye dahil edilme kriterlerini karşılayan çalışmaların çoğunluğunun uluslararası dergilerde yayınlandığı, örneklem grubunun çoğunluğunu hemşirelik lisans öğrencisinin oluşturduğu ve son 5 yılda giderek arttığı ancak akran değerlendirme konusunda hemşirelik eğitiminde sınırlı sayıda çalışma olduğu saptanmıştır. Wong ve Shorey (2022)¹³ bir öğrenme aracı olarak akran geri bildirimini kullanan hemşirelik öğrencilerinin algılarını ve deneyimlerini araştıran, nitel kanıtları birleştirdiği sistematiik derlemesinde 14 çalışmaya, Tornwall (2018)⁴ ise hemşirelik öğrencilerinin akran değerlendirme sürecine katılmaya nasıl hazırladığını ve akran geri bildirimini yararlarını, zorluklarını belirlediği çalışmasında 24 çalışmaya yer vermektedir. Yin ve arkadaşlarının göre (2022)⁵⁷ akran değerlendirmesinin öğrencilerin öğrenmesi için birden fazla faydası olmasına rağmen, akran değerlendirmesinde öğrenme süreçleriyle ilgili araştırmaların hem teoride hem de pratikte az olması, akran değerlendirmesinin önemini belirlemeyi zorlaştırmaktadır. Literatürle paralel olarak eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalarda da değerlendirme yöntemlerinin çoğunlukla ürün odaklı olarak belirlendiği, öğrenen odaklı zengin değerlendirme yöntemlerinin çeşitlendirilemediği, öğretmenlerin öz-değerlendirme ve akran değerlendirmeden yeterince faydalanamadıkları, eğitimcilerin biçimlendirici değerlendirme becerileri yönünden yetersiz veya bu becerileri beklenen düzeyde uygulamadıkları belirtilmektedir.⁵⁸ Araştırmacılar, akran değerlendirmesinin etkinliğini ve uygunluğunu, öğrencilerin inanç ve deneyimlerini daha iyi anlamak için akran değerlendirmesi hakkında farklı araştırma tasarımları ile daha fazla araştırma yapılması çağrısında bulunmaktadır.⁵⁹ Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir. Bu durum hemşirelik eğitiminde tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntemlerine yeteri kadar yer verilmemesine, akran değerlendirmeye ilişkin farkındalığın yeterli olmamasına bağlanabilir.

Dahil Edilen Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yaklaşımları, Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Sistematiik derlemedeki çalışmalarda; araştırmacıların çoğunluğunun deneysel olmayan, karma ve nitel araştırma tasarımında

olduğu, buna ilişkin de birden fazla ve farklı veri toplama aracının ve tekniğinin kullanıldığı belirlenmiştir. Wong and Shorey (2022),¹³ nitel araştırmanın, deneyimlere ve algılara daha kapsamlı bir analiz fırsatı vermesinden dolayı nicel araştırmaların sunduğu sonuçların ötesinde akran değerlendirmesindeki başarı ve başarısızlıkları açıklamaya yardımcı olabileceğini, ayrıca hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesinin önemini ve nasıl yaygınlaştırılacağına daha iyi anlaşılmasını sağlayacağını belirtmektedir. Tüm bu bulgular doğrultusunda hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesinin önemini ortaya çıkaracak, derinlemesine, nesnel ve bütüncül veriler sağlayacak yöntem ve yaklaşımların kullanılması gerektiği söylenebilir.

Dahil Edilen Çalışmaların Kullanım Alanları

Sistematiik derlemeye dahil edilen çalışmalarda akran değerlendirmesinin daha çok klinik beceri/değerlendirmelerde yapıldığı, bunu ders/kurs değerlendirmeleri ile grup çalışmaların takip ettiği saptanmıştır. Literatürde hemşirelik eğitiminde psikomotor becerilerin daha iyi nasıl öğretilabileceğini gösteren tek bir yöntem/araç olmadığı,⁶⁰ hemşirelik öğrencilerinin genel değerlendirmeden memnun olmadıkları ve özellikle klinik değerlendirmede geri bildirim almakta zorlandıkları ve zamanında etkin geri bildirim alamamanın klinik becerilerinin gelişimini etkileyebileceği belirtilmektedir. Wong ve Shorey (2022)¹³ hem klinik hem de akademik modüllerde öğrenmeyi kolaylaştırmak için hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmenin resmi olarak yer alması gerektiğini ve gelecek çalışmalarda öğrenmeyi nasıl kolaylaştırdığına ilişkin çalışmaların yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Karaöz (2013),¹ hemşirelik eğitiminde klinik değerlendirmeye ilişkin sorunlara ve çözüm önerilerine yer verdiği derlemesinde akran değerlendirmesinin güçlü ve zayıf yönlerine yer vermiş olup, öğrencilerin neyi, nasıl değerlendirecekleri konusunda gerçekçi bir anlayışa sahip olmalarını, öz ve akran değerlendirme yapmalarını, öğrencinin öğrenmesini destekleyen ölçme ve değerlendirmenin tamamlayıcı bir unsur olacağını vurgulamaktadır. Topping (2009),³ akran değerlendirmesinin kullanılabileceği alanları; yazılı çalışmaları, sözlü sunular, portfolyolar, testleri içeren performans veya diğer psikomotor beceriler vb. olarak detaylandırmaktadır. Akran değerlendirmesinin ekip çalışmasının anahtarı olarak nitelendirilmesi ve iş birliğinin günümüz öğrenenlerinden/hemşirelerinden beklenen yeterlik olması açısından grup çalışmalarında kullanımının fazla olması sevindiricidir.^{56,61} Bu bilgiler dahil edilen çalışmalarda paralellik göstermektedir. Bu veriler eğitimde akran değerlendirmesine verilen önemin arttığını düşündürmektedir.

Dahil Edilen Çalışmaların Sonuçları

Çalışmada yer alan araştırma sonuçlarına göre akran değerlendirmenin güçlü/olumlu yönlerinin ağırlıklı olduğu, ancak sınırlılıklarına ilişkin yönlerin de olduğu görülmüştür. Akran değerlendirmenin öğrenenin sadece akranını değerlendirmesinden çok daha fazlası olduğu vurgulanırken,⁵⁷ öğrencilere alana özgü beceriler, daha yüksek akademik performans kazandırma, değerlendirme becerilerinin gelişimi gibi yararları olan, değerlendirilen ve değerlendirilen arasında karşılıklı güven ilişkisini gerektiren bir sosyal aktivite olduğu vurgulanmaktadır.⁵⁹ Saeedi ve arkadaşları (2021)⁶² ise, öğrenme yöntemlerinin hemşirelik öğrencilerin akademik motivasyonlarına etkisini belirlemeye yönelik yaptıkları sistematiik derlemede, akran değerlendirme gibi öğrenen merkezli yöntemlerin akademik motivasyonu artırdığını belirterek, kullanımının yaygınlaştırılmasını önermektedir. Tornwall (2018),⁴ akran değerlendirmenin kuramsal ve uygulamalı hemşirelik eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu belirtirken, akran değerlendirme süreciyle ilgili yararları elde etmek veya kaygıyla başa çıkmak için

Tablo 3. Dahil Edilen Çalışmaların Sonuçları

Sıra (Araştırma sırasına göre)	GÜÇLÜ-OLUMLU	ZAYIF-OLUMSUZ
1	Öz, akran ve ekip performansını geliştirmektedir. Hasta bakımının kalitesini artırmaktadır.	Zaman yetersizliği ve akranlar üzerinde olumsuz etki korkusu görülmektedir.
2	Genel olarak memnun oldukları ifade edilmektedir. Akran değerlendirme süreci hakkında bilgi sahibi olması ve buna ilişkin inancın varlığı anlamlılık katmaktadır.	
3	Olumlu ifadelerin yer aldığı görülmektedir.	
4	Öğrenmeye katkı sağladığı, önemli bir role sahip olduğu vurgulanmaktadır.	
5	Yararlı ve olumlu olduğu bildirilmektedir.	
6	Değerli bir yöntem olduğu, iletişime açık bir değerlendirme ortamı sağladığı tespit edilmektedir.	
7	Akran değerlendirmesine ilişkin bilgi sahibi olmanın ve değer duygusunun güçlü olmasının daha nitelikli bir akran değerlendirmesine imkan sağladığı görülmektedir.	
8	Öğrenmeye katkı sağladığı ve laboratuvar da stresi azalttığı iletilmektedir.	
9	Öz ve akran değerlendirmeleri arasında anlamlılık olduğu saptanmıştır.	
10	Öğrencilerin bilgi, başarı, öğrenme tutumu ve eleştirel düşünme becerileri ve kanıta dayalı uygulamalarda daha iyi olduğu görülmektedir.	
11	Olumlu görüşlere sahip oldukları ifade edilmektedir.	Öğrencilerinin kendilerine ve akranlarına eğiticiden daha fazla puan verdikleri, değerlendirmeyi objektif olarak yapamadığı belirtilmektedir.
12	Hemşirelik tanılması algısı ve akademik öz yeterliliği arttırdığı belirtilmektedir.	
13	Öğrencilerin yargılayıcı olmayan bir şekilde eleştirel becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olduğu görülmektedir.	
14	Bu uygulamanın yararlı olduğu, öğrencilerin kaygı düzeylerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin çoğunluğunun motivasyon, ekip çalışması, öğrenme, eğlenceyi ve bilgiyi geliştirmek için yararlı olduğuna katıldıkları ifade edilmektedir.	
15	Akran değerlendirmesinin beceri kazanımlarına yardımcı olduğunu göstermektedir.	
16	İletişim performansını önemli ölçüde geliştirdiği görülmektedir.	Ancak profesyonel tutumlarını desteklemediği ifade edilmektedir.
17	Eleştirel düşünme ve akran desteğinin gelişmesinde akran değerlendirme yönteminin daha etkili olduğu belirtilmektedir.	
18	Ancak akran değerlendirmenin klinik beceri uygulamalarında katılımcı geribildirim entegrasyonunu desteklediği ifade edilmektedir.	Anksiyete seviyelerinde farklılık olmadığı saptanmıştır.
19	Öğrenmeye yardımcı olduğu bildirilmektedir.	
20	Her iki grupta da bilgi ve özgüveni arttığı görülmektedir.	
21	Stres seviyelerini azalttığı, değerlendiriciler arasındaki tutarsızlığı azalttığı ve zamanın etkin kullanıldığı vurgulanmaktadır.	
22	Geliştirilen aracın akran değerlendirmesinde yararlı olacağı ifade edilmektedir.	
23	Kendilerini daha rahat hissettirdiği ve öğrenmeyi geliştirdiği belirtilmektedir.	
24	Akran değerlendirmenin amacı "değerlendirme, gelişme, bilgi boşluklarının doldurulması" olarak ifade edilirken, akran değerlendirmesinin değeri, katılımcılar tarafından "özsayıda artış, güven, öğrenme ve gelişme" olarak ifade ettiği görülmektedir.	
25		Değerlendirme arasında güvenilirliğin düşük ile orta düzeyde olduğu vurgulanmakta ve bu durumun öğrencilerin yeterli bilgi sahibi olmamasına bağlanabileceği ifade edilmektedir.
26	Akran değerlendirme faaliyetlerinden memnun kaldıkları, iletişim performanslarının önemli ölçüde arttığı bildirilmektedir.	
27	Puanlama arasında orta düzeyde ilişkili olduğu, düşük performans gösterenleri belirlediği, genel uygulamadan memnun oldukları, akran değerlendiricisi olan öğrencilerin en küçük uygulama hatalarını bile raporlayabildikleri görülmektedir.	
28	Yenilikçi ve yaratıcı öğrenmeye ilişkin temaların öğrenme motivasyonu, empati artışı, bilginin kalıcılığı, eleştirel düşünme ve yaratıcılığın gelişimi olarak sıralandığı belirtilmektedir.	Yenilikçi öğrenme etkinliklerinin dezavantajlarının da yer aldığı bildirilmektedir.

(Devamı)

Tablo 3. Dahil Edilen Çalışmaların Sonuçları (Devamı)

Sıra (Araştırma sırasına göre)	GÜÇLÜ-OLUMLU	ZAYIF-OLUMSUZ
29	Akran değerlendirmesi sürecinin faydalı olduğu saptanmıştır.	Yapıcı geri bildirim vermenin zor olduğu ifade edilmektedir.
30	Yapılan akran değerlendirmesine göre öğretim elemanları tarafından gerektiğinde geri bildirim verildiği, bu durumun grup performansını geliştirmek için yararlı olduğu, performans düzeyini artırdığı, verilen ödevler arasında da anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.	
31	Akran değerlendirmesinin öğrenme deneyimlerini zenginleştirdiği, bu değerlendirme yöntemini değerli buldukları, akran değerlendirmesi yoluyla görüş alışverişinde bulunabilecekleri, birbirlerini destekleyebilecekleri ve daha iyi bir başarı elde edebilecekleri, güven kazanmalarına yardımcı oldukları belirtilmektedir.	
32		Akran değerlendirilmesinden memnun olmadıkları ve öğretim elemanı değerlendirmesini tercih ettikleri tespit edilmiştir.
33	Laboratuvarda becerilerin değerlendirilmesinde akran değerlendirmesini tercih ettiği, iletişim becerilerinin geliştiğini ve kendilerini daha rahat hissettikleri, memnuniyet oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.	
34	Takım/ekip deneyiminden genel olarak memnun oldukları ifade edilmektedir.	Akran değerlendirmesinden memnuniyette önemli bir artış olmadığı, bu durumun akran değerlendirmesine ilişkin yeterli bilgi sahibi olmamalarına bağlı olabileceği düşünülmektedir.
35	Hemşirelik öğrencilerinin akran değerlendirmesi de içeren takıma/iş birliğine dayalı öğrenmeden genel olarak memnun kaldıkları, öğrenen memnuniyetini önemli ölçüde etkilediği bildirilmektedir.	
36	Değerlendirmelerinin olumlu olduğu görülmektedir.	
37	Öğrenenlerin öğrenmesi için değerli olduğu, memnuniyet ve başarı duygusu ifade ettikleri, aynı zamanda kişisel gelişimlerini de desteklediği belirtilmektedir.	
38	Hem akran geri bildirimine hem de öğretim üyesinin doğrudan rehberliğine olan ihtiyacı dile getirdikleri görülmektedir.	Akran değerlendirmenin aynı zamanda zor olduğunu bildirilmektedir.
39	Kendilerine fayda sağladığı, akranlarla etkileşime teşvik ettiği ifade edilmektedir.	
40	Akran ve öğretim elemanı değerlendirmeleri arasında anlamlı pozitif korelasyonlar bulunduğu, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiş olup, bu durumun akran değerlendirmenin "değerli" olabileceğini düşündürmektedir.	
41	Akran değerlendirmesinin kendi öğrenme ihtiyaçları için oldukça etkili ve tatmin edici olduğu değerlendirme, iletişim, eleştirel düşünme, teknik beceriler ve genel performans alanlarında gelişmelerine yardımcı olduğu bildirilmektedir.	
42	Akran değerlendirmenin beceri öğrenme üzerinde olumlu etkisi olduğunu, aynı zamanda akran geribildirimini vermeyi ve almayı, yansıtmayı ve akranlarıyla küçük gruplar halinde çalışmayı klinik beceri öğreniminde özellikle değerli olarak tanımladıkları gösterilmektedir.	
43	Öğrencilerin akran değerlendirmesinden aldıkları bilgi ve performans puanlarının ortalamasının hem ön hem son testte istatistiksel olarak anlamlı olduğu, akran değerlendirmenin etkili bir yöntem olduğu belirtilmektedir.	
44	Klinik eğitmen ve akran değerlendirme ortalama puanları arasında anlamlı bir fark olduğu, öz ve akran değerlendirmesi arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.	
45		Akran değerlendirmesinden rahatsız oldukları, akran değerlendirmesi sürecinin daha iyi hazırlık gerektirmesi ve yapıcı geri bildirim önemi vurgulanmaktadır.
46	Eğitmen, öz ve akran değerlendirmesi ve gözlemi yapılan grubun ön test-son test ve bilgi sentezi testlerinde daha iyi performans gösterdikleri görülmektedir.	
47	Akran değerlendirmesine ilişkin olumlu algıların olduğu bildirilmektedir.	Bazı endişelerin (adil davranma, gizlilik, deneyimsizlik gibi) olduğu ifade edilmektedir.

geri bildirim konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olunması gerektiğini vurgulamaktadır. Literatür yine akran değerlendirme-
sinin üst düzey düşünme becerileri ve temel iletişim becerileri
üzerinde olumlu etkileri olduğunu, öğrenenlerin daha anlayışlı
bir yaklaşım sergilediğini, öğrencilerin özgüvenlerini, motivas-
yonlarını ve sorumluluklarını artırdığını, olumlu geri bildirimlerin
akranların kaygısını azalttığını, eleştirel düşünmeyi geliştirdiğini,
öğrenenin kendine yönelik farkındalığı sağladığını, performansını
iyileştirdiğini yararları olarak sıralarken, olumsuz geri bildirim alma
endişesini, kişisel saldırı duygularını, güç dengesini ve yaşanan
tereddütlerini zorlukları olarak sıralamaktadır.^{2,5,63,64} Dahil edilen
çalışmalardan elde edilen bulgulara göre hemşirelik öğrencilerin
çoğunluğunun akran geri bildirim sürecine ilişkin olumlu görüşleri
ve araştırma sonuçları, literatürde yer alan akran değerlendirme-
sinin yararları ve zorlukları ile paralellik göstermektedir. Tüm bu
yönleri ile akran değerlendirmesinin, öğrenenin ve akranların geli-
şiminde önemli bir araç olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmada ilgili literatürde tanımlanmış akran değerlendirmesine
ilişkin farklı kavramların olması ve tamamlayıcı ölçme değeren-
dirmeye ilişkin yayın sayısının az olması çalışmanın sınırlılıklarını
oluşturmuştur. Taramaların belirtilen veri tabanlarında yapılması
ve incelemenin sadece Türkçe ve İngilizce dilindeki çalışmaları
kapsaması diğer sınırlılıklardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüz değişimleri ve gelişmeleri doğrultusunda hemşirelik
eğitiminde öğrenenlerden beklenen bilgi, beceri ve yeterlik alan-
larına yönelik ölçme ve değerlendirmenin, ölçme araçlarının gün-
cellenmesi zorunlu hale gelmektedir. Bu bilgi, beceri ve yeterliğe
sahip hemşirelik öğrencilerinin aynı zamanda eleştirel düşünme,
problem çözme, yaratıcılık, bilgi iletişim teknolojilerinin doğru
olarak kullanma ve iş birliği yapma, esnek düşünme becerisi ve
uyum, üretkenlik ve sorumluluk, liderlik ve sorumluluk alma gibi
21.yy becerilerine sahip olması beklenmektedir. Tüm bu bilgiler
birlikte değerlendirildiğinde akran değerlendirme gibi yaklaşımları
içeren, esnek, kapsamlı ve süreci temel alan tamamlayıcı ölçme
değerlendirme araçlarının kullanımının önemi giderek artmakta-
dır. Sonuç olarak hemşirelik eğitiminde akran değerlendirmesinin
güçlü yönlerinin desteklenmesi ve zayıf yönlerinin iyileştirilmesi
ile kullanımının yaygınlaştırılması önemlidir. Bu doğrultuda;

- Hemşirelik eğitiminde akran değerlendirme yönteminin yaygınlaştırılması,
- Akran değerlendirmenin tüm eğitim sürecine entegre edilmesi,
- Hemşire öğretim elemanlarına ve öğrencilere yönelik akran değerlendirme eğitimlerinin artırılması,
- Eğitim programlarında akran değerlendirmenin güçlü ve zayıf yönlerinin saptanması,
- Konuya ilişkin niteliksel çalışmaların yapılması,
- Yapılan çalışma sonuçlarının bilimsel oturumlarda paylaşılması önerilmektedir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışmada sistematik derleme türünde olduğu için etik kurul kararı zorunluluğu bulunmamaktadır. PROSPERO kaydı (CRD42022371853) oluşturulmuştur.

Hasta Onamı: Bu çalışma için hasta onamı gerekmemektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Konsept – NY, HK; Tasarım – NY, HK; Denetim – NY, HK; Kaynaklar – NY, HK; Malzemeler – NY, HK; Veri Toplama ve/veya İşleme – NY, HK; Analiz ve/veya Yorum – NY, HK; Literatür Taraması – NY; Yazma – NY, HK; Eleştirel İnceleme – HK.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

Ethics Committee Approval: There is no obligation for an ethics committee decision as this study is a systematic review. PROSPERO record (CRD42022371853) has been created.

Informed Consent: The study does not require informed consent.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – N.Y., H.K.; Design – N.Y., H.K.; Supervision – H.K.; Resources – N.Y., H.K.; Materials – N.Y., H.K.; Data Collection and/or Processing – N.Y., H.K.; Analysis and/or Interpretation – N.Y., H.K.; Literature Search – N.Y.; Writing Manuscript – N.Y., H.K.; Critical Review – H.K.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declared that they received no financial support for this study.

KAYNAKLAR

1. Karaöz S. Hemşirelik eğitiminde klinik değerlendirmeye genel bakış: güçlükler ve öneriler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yükseköğretim Dergisi*. 2013;6(3):149-158.
2. Alzaid JM. The effect of peer assessment on the evaluation process of students. *IES*. 2017;10(6):159-173. [CrossRef]
3. Topping KJ. Peer assessment. *Theor Pract*. 2009;48(1):20-27. [CrossRef]
4. Tornwall J. Peer assessment practices in nurse education: an integrative review. *Nurse Educ Today*. 2018;71:266-275. [CrossRef]
5. Topping KJ. Peer assessment: learning by judging and discussing the work of other learners. *Int Edu Psycho*. 2017;1(1):1-17.
6. Fertelli TK, Tuncay FO. The effect of peer assessment method on the perception of nursing diagnosis and academic self-efficacy in nursing process teaching. *Int J Caring Sci*. 2020;13(2):812-819.
7. De Brún A, Rogers L, Drury A, Gilmore B. Evaluation of a formative peer assessment in research methods teaching using an online platform: a mixed methods pre-post study. *Nurse Educ Today*. 2022;108:105166. [CrossRef]
8. Fertelli TK. Peer assessment in learning of nursing process: critical thinking and peer support. *Int J Caring Sci*. 2019;12:331-339.
9. Ghaljeh M, Rezaee N, Arbabisarjou A. Comparison of self-, peer, and teachers' evaluation about the clinical skills of nursing students at the department of psychiatry. *J Educ Health Promot*. 2021;10:397. [CrossRef]
10. O'Neill G, McEvoy E, Maguire T. Developing a national understanding of assessment and feedback in Irish higher education. *Ir Educ Stud*. 2020;39(4):495-510. [CrossRef]
11. Prado ML, Testoni AK, Kempfer SS, Ferraz F, Lopes CR, Bernardi MC. Formative evaluation of the nursing program at a University in the South of Brazil: technological Tool to the Approach of the Unified Health System. *Open J Soc Sci*. 2014;02(2):1-6. [CrossRef]
12. Keçeci A, Demiray A. Hemşirelik eğitiminde dönüşüm: kanıt dayalı eğitim. *Hacettepe Univ Hemşirelik Fak Derg*. 2018;4(3):65-73.
13. Wong BSH, Shorey S. Nursing students' experiences and perception of peer feedback: a qualitative systematic review. *Nurse Educ Today*. 2022;116:105469. [CrossRef]
14. Tornwall J, McGaughy M, Schubert C. Peer review: factors that motivate students to provide supportive peer feedback. *Nurse Educ*. 2022;47(2):114-119. [CrossRef]
15. Tornwall J, McDaniel J. Key strategies in scholarly writing instruction for doctor of nursing practice students: a Q-methodology study. *Nurse Educ Today*. 2022;108:105192. [CrossRef]
16. Casler K, Bobek H, Pittman O, Tornwall J. The effect of asynchronous group discussions on nurse practitioner student debriefing

- experience in virtual simulation. *J Am Assoc Nurse Pract*. 2022;34(7):901-908. [\[CrossRef\]](#)
17. Brown LG, Cicchino A. Asynchronous peer review feedback in an undergraduate nursing course: what students can teach each other about writing. *Nurse Educ*. 2022;47(5):303-307. [\[CrossRef\]](#)
 18. Weaver K, Jones AR. An innovative educational trio for physical assessment in an undergraduate nursing course. *Nurs Educ Perspect*. 2021;42(4):257-258. [\[CrossRef\]](#)
 19. Tornwall J, Xie K, Yu SL, Stein D, Zurmehly J, Nichols R. Effects of knowledge and value on quality of supportive peer feedback. *Nurse Educ*. 2021;46(3):174-179. [\[CrossRef\]](#)
 20. Jonassen S, Yarbrough A. Integrating technology in skills lab: using smartphones for urinary catheter validation. *J Prof Nurs*. 2021;37(4):702-705. [\[CrossRef\]](#)
 21. Hwang GJ, Wu YJ, Chang CY. A mobile-assisted peer assessment approach for evidence-based nursing education. *Comput Inform Nurs*. 2021;39(12):935-942. [\[CrossRef\]](#)
 22. Kars Fertelli T, Özkan Tuncay F. The relation between self-evaluation, peer-evaluation and teacher evaluation in clinic evaluation of nursing students: a pilot study abstract. *OTSBD*. 2020;5(1):127-135. [\[CrossRef\]](#)
 23. Sterling-Fox C, Smith JP, Gariando O, Charles P. Nursing skills video selfies: an innovative teaching and learning strategy for undergraduate nursing students to master psychomotor skills. *SAGE Open Nurs*. 2020;6:2377960820934090. [\[CrossRef\]](#)
 24. Jiménez-Rodríguez D, Belmonte Garcia T, Arizo Luque V. Perception of nursing students about the implementation of GREENS© methodology in nursing studies. *Nurse Educ Today*. 2020;92:104495. [\[CrossRef\]](#)
 25. Webber-Ritchey KJ, Badowski D, Gibbons L. An online asynchronous physical assessment lab (OAPAL) for graduate nursing students using low-fidelity simulation with peer feedback. *Nurs Educ Perspect*. 2020;41(6):378-379. [\[CrossRef\]](#)
 26. Lai CY, Chen LJ, Yen YC, Lin KY. Impact of video annotation on undergraduate nursing students' communication performance and commenting behaviour during an online peer-assessment activity. *Australas J Educ Technol*. 2020;36(2):71-88. [\[CrossRef\]](#)
 27. Stewart P, Greene D, Coke S. Effects of a peer evaluation technique on nursing students' anxiety levels. *Nurse Educ*. 2018;43(4):219-222. [\[CrossRef\]](#)
 28. Kim-Godwin YS, Turrise S, Lawson S, Scott M. Student perceptions of peer evaluation in an online RN-to-BSN course. *Nurse Educ*. 2018;43(6):317-321. [\[CrossRef\]](#)
 29. Kim SS, De Gagne JC. Instructor-led vs. peer-led debriefing in pre-operative care simulation using standardized patients. *Nurse Educ Today*. 2018;71:34-39. [\[CrossRef\]](#)
 30. Wikander L, Bouchoucha SL. Facilitating peer based learning through summative assessment - an adaptation of the Objective Structured Clinical Assessment tool for the blended learning environment. *Nurse Educ Pract*. 2018;28:40-45. [\[CrossRef\]](#)
 31. Solheim E, Plathe HS, Eide H. Nursing students' evaluation of a new feedback and reflection tool for use in high-fidelity simulation-Formative assessment of clinical skills. A descriptive quantitative research design. *Nurse Educ Pract*. 2017;27:114-120. [\[CrossRef\]](#)
 32. Smallheer BA, Stone E, Hicks J, Galbreath C. Use of video recording to facilitate peer-to-peer learning in a prelicensure nursing program. *Teach Learn Nurs*. 2017;12(2):158-160. [\[CrossRef\]](#)
 33. Duers LE. The learner as co-creator: a new peer review and self-assessment feedback form created by student nurses. *Nurse Educ Today*. 2017;58:47-52. [\[CrossRef\]](#)
 34. Livsey KR. Use of the creighton tool during a home visit simulation experience. *Nurs Educ Perspect*. 2016;37(5):283-284. [\[CrossRef\]](#)
 35. Lai CY. Training nursing students' communication skills with online video peer assessment. *Comput Educ*. 2016;97:21-30. [\[CrossRef\]](#)
 36. Gabriele KM, Holthaus RM, Boulet JR. Usefulness of video-assisted peer mentor feedback in undergraduate nursing education. *Clin Simul Nurs*. 2016;12(8):337-345. [\[CrossRef\]](#)
 37. Chan ZCY. Student peer reviewers' views on teaching innovations and imaginative learning. *Nurse Educ Today*. 2016;39:155-160. [\[CrossRef\]](#)
 38. Sethares KA, Morris NS. Learning about and benefiting from peer review: a course assignment for doctoral students at two different universities. *J Nurs Educ*. 2016;55(6):342-344. [\[CrossRef\]](#)
 39. Adwan J. Dynamic online peer evaluations to improve group assignments in nursing e-learning environment. *Nurse Educ Today*. 2016;41:67-72. [\[CrossRef\]](#)
 40. Wu XV, Heng MA, Wang W. Nursing students' experiences with the use of authentic assessment rubric and case approach in the clinical laboratories. *Nurse Educ Today*. 2015;35(4):549-555. [\[CrossRef\]](#)
 41. Tai HC, Pan MY, Lee BO. Applying Technological Pedagogical and Content Knowledge (TPACK) model to develop an online English writing course for nursing students. *Nurse Educ Today*. 2015;35(6):782-788. [\[CrossRef\]](#)
 42. O'Brien T, Talbot L, Santevecchi E. Strengthening clinical skills using peer-student validation. *Nurse Educ*. 2015;40(5):237-240. [\[CrossRef\]](#)
 43. Currey J, Oldland E, Considine J, Glanville D, Story I. Evaluation of postgraduate critical care nursing students' attitudes to, and engagement with, team-based learning: a descriptive study. *Intensive Crit Care Nurs*. 2015;31(1):19-28. [\[CrossRef\]](#)
 44. Roh YS, Lee SJ, Mennenga H. Factors influencing learner satisfaction with team-based learning among nursing students. *Nurs Health Sci*. 2014;16(4):490-497. [\[CrossRef\]](#)
 45. Miles LW, Mabey L, Leggett S, Stansfield K. Teaching communication and therapeutic relationship skills to baccalaureate nursing students: a peer mentorship simulation approach. *J Psychosoc Nurs Ment Health Serv*. 2014;52(10):34-41. [\[CrossRef\]](#)
 46. Valler-Jones T. The impact of peer-led simulations on student nurses. *Br J Nurs*. 2014;23(6):321-326. [\[CrossRef\]](#)
 47. Hodgson P, Chan K, Liu J. Outcomes of synergetic peer assessment: first-year experience. *Assess Eval Higher Educ*. 2014;39(2):168-178. [\[CrossRef\]](#)
 48. Lin KY, Shen YF. The nursing students' attitude toward using blogs in a nursing clinical practicum in Taiwan: a 3-R framework. *Nurse Educ Today*. 2013;33(9):1079-1082. [\[CrossRef\]](#)
 49. Han Y, James DH, McLain RM. Relationships between student peer and faculty evaluations of clinical performance: a pilot study. *J Nurs Educ Pract*. 2013;3(8):170-178. [\[CrossRef\]](#)
 50. Sookim-Godwin Y, Rivers Livsey K, Ezzell D, Highsmith C, Winslow H, Aikman AN. Students like peer evaluation during home visit simulation experiences. *Clin Simul Nurs*. 2013;9(11):e535-e542.
 51. Rush S, Firth T, Burke L, Marks-Maran D. Implementation and evaluation of peer assessment of clinical skills for first year student nurses. *Nurse Educ Pract*. 2012;12(4):219-226. [\[CrossRef\]](#)
 52. Mosalanejad L, Ghodsi Z, Ghobadifar MA. The efficacy of two active methods of teaching on students' competency. *Middle East J Nurs*. 2012;6(6):21-25.
 53. Mehrdad N, Bigdeli S, Ebrahimi H. A comparative study on self, peer and teacher evaluation to evaluate clinical skills of nursing students. *Procedia Soc Behav Sci*. 2012;47:1847-1852. [\[CrossRef\]](#)
 54. Yang K, Woomeer GR, Matthews JT. Collaborative learning among undergraduate students in community health nursing. *Nurse Educ Pract*. 2012;12(2):72-76. [\[CrossRef\]](#)
 55. Grierson LEM, Barry M, Kapralos B, Carnahan H, Dubrowski A. The role of collaborative interactivity in the observational practice of clinical skills. *Med Educ*. 2012;46(4):409-416. [\[CrossRef\]](#)
 56. Shiu AT, Chan CW, Lam P, Lee J, Kwong AN. Baccalaureate nursing students' perceptions of peer assessment of individual contributions to a group project: a case study. *Nurse Educ Today*. 2012;32(3):214-218. [\[CrossRef\]](#)
 57. Yin S, Chen F, Chang H. Assessment as learning: how does peer assessment function in students' learning? *Front Psychol*. 2022;13:912568. [\[CrossRef\]](#)
 58. Kisa N, Uysal F, Kavak Y. Bologna sürecinin öğrenci merkezli öğrenme boyutu: eğitim fakültesi öğretim programlarına yansımalar. *Yükseköğretim Derg*. 2020;10(1):85-95. [\[CrossRef\]](#)

59. Panadero E, Alqassab M. An empirical review of anonymity effects in peer assessment, peer feedback, peer review, peer evaluation and peer grading. *Assess Eval High Educ.* 2019;44(8):1253-1278. [\[CrossRef\]](#)
60. Aldridge MD. Nursing students' perceptions of learning psychomotor skills: a literature review. *Teach Learn Nurs.* 2017;12(1):21-27. [\[CrossRef\]](#)
61. Erman Aslanoğlu A. Grup içinde bireyin değerlendirilmesi: akran ve öz değerlendirme. *Boğaziçi Univ Eğitim Derg.* 2017;34(2):35-50.
62. Saeedi M, Ghafouri R, Tehrani FJ, Abedini Z. The effects of teaching methods on academic motivation in nursing students: a systematic review. *J Educ Health Promot.* 2021;10:271. [\[CrossRef\]](#)
63. Double KS, McGrane JA, Hopfenbeck TN. The impact of peer assessment on academic performance: a meta-analysis of control group studies. *Educ Psychol Rev.* 2020;32(2):481-509. [\[CrossRef\]](#)
64. Dagmura H, Daldal E, Bakır H, et al. Is peer assessment reliable in objectively structured clinical examination? *Bagcilar Med Bull.* 2021;6(1):7-13. [\[CrossRef\]](#)